

PÚTNIK

Božieho milosrdenstva
farnosti Božského Srdca Ježišovho
Partizánske-mesto

XI. ročník
číslo 7/2013

Vyzývam Vás, drahí bratia a sestry,
hládierť na Božské Srdce Ježišovo a často opakovať:
Najsvätejšie Srdce Ježišovo, v teba dôverujem.

Ján Pavol II.

Šírime za
dobrovoľný príspevok

Pútnik Božieho milosrdenstva

Z obsahu...

Úvodník

Nad čím rozmýšľaš,
keď nemusíš nad
ničím rozmýšľať?
strana 3

Týka sa nás

Vítame a ďakujeme...
strana 4-5

Zaujalo nás

70. výročie kostola
strana 5-7

Architektúra kostola
strana 8-12

Boli sme pri tom

Pútnický zájazd do
Ríma
strana 12-13

Zamyslenie

Po Bohu žízni moja
duša, po Bohu živom
strana 14

Detské okienko

Prímestský detský
tábor
strana 15

Národná púť k

Sedembolestnej
Panne Márii
strana 16

Farská kronika

od 23.5. do 20.8.2013

Do nášho cirkevného spoločenstva sa sviatostou krstu začlenili:

Lukáš Ciriak

Petra Manová

Veronika Harantová

Nicol Ivančíková

Filip Šesták

Viktória Pihiková

Nikola Šestáková

Nela Konrádová

Samuel Mesko

Ondrej Kovalčík

Michaela Krošíaková

Natália Bajčíková

Kristína Varghová

Ján Alex Kádar

Fatima Ezzehra Hamam

Agáta Bajlová

Ľuboš Belianský

Patrik Feraj

Martin Dovičin

Vivienne Mária Hollá

Vanesa Zdenka Kulifayová

Jakub Majerský

Thomas Karásek

Adam Ján Noel

Matúš Hodál

Nella Emily Varghová

S nádejou na večný život sme odprevadili:

Jozef Holík, 36 r.

Anna Trebichalská, 81 r.

Ľudmila Švecová, 74 r.

Ivan Modory, 72 r.

Jozef Bebjak, 79 r.

Amália Beňová, 70 r.

Emil Rajnoha, 83 r.

Rudolf Mosný, 62 r.

Dezider Milan, 91 r.

Marián Jánošík, 58 r.

Lena Hvizdošová, 79 r.

Terézia Čechová, 76 r.

Anna Hudáková, 80 r.

Margita Nociarová, 84 r.

Pavol Zemba, 97 r.

Ján Škorík, 75 r.

Jozefína Geschwandtnerová, 65 r.

Pavla Takáčová, 83 r.

Jozef Šamko, 52 r.

Veronika Beňušková, 90 r.

Sviatosť manželstva prijali:

Vladimír Škvarenina a Zuzana Hunková
Martin Hudáček a Helena Golejová

**CHRÁMOVÝ ZBOR
LAUDATIO**

Vieš speváť? Chceš oslavovať
Boha aj spevom?
Príď a pridaj sa k nám.

Info : Fara Partizánske

Oznam

Dňa 14.09.2013 pozývame všetkých veriacich na posvätenie krízovej cesty v Partizánskom. Bližšie informácie budú oznámené vo farských oznamoch.

Liturgický kalendár

1.9. - 22. nedelea v cezročnom období

8.9. - 23. nedelea v cezročnom období

15.9. - Sedembolestnej Panny Márie, Patrónky Slovenska

22.9. - 25. nedelea v cezročnom období

29.9. - 26. nedelea v cezročnom období

Nad čím rozmýšľaš, ked' nemusíš nad ničím rozmýšľať?

Prednedávnom som videl jedno krátke evanjelizačné video, kde jeden človek položil túto otázku: „Nad čím rozmýšľaš, ked' nemusíš nad ničím

zamilovala viac ako mňa. Milovala by darované viac, ako toho, kto jej to daroval. Pre mňa by to bolo bolestivé a hlúpe," hovorí autor.

rozmýšľať? Ku komu alebo k čomu sa prirodzene otočí tvoje srdce? K tebe, k tvojmu piateľovi alebo piateľke, k rodine, k práci? To je tvojou najväčšou láskou. To je centrum tvojho života. Ked' to stratiš, nielenže budeš smutný, ale zrúti sa celý tvoj život.“ Čokoľvek povýšime do tejto pozície, stáva sa pre nás bohom. Ale my máme iba jedného Boha, Pána pánov a Kráľa kráľov. Nemôžeme ho nahradíť v našom živote ničím iným, ani tým najušťachtilejším tohto sveta.

Autor tohto videa hovorí krásny príklad. „Predstavte si, že by som dal mojej piateľke krásny darček. A ona by si ho

Ale ak to robíme Bohu, nie je to iba bolestivé a hlúpe, ale pre nás je to aj nebezpečné. Boh nám prikázal, aby sme Ho nadovšetko milovali, a to nie preto, že by to On potreboval. My to potrebujeme, my potrebujeme milovať Boha, aby sme mohli byť šťastní už tu na zemi a hlavne vo večnosti.

Takže nad čím rozmýšľame, ked' nemusíme nad ničím rozmýšľať? Kto alebo čo je centrom nášho života? **Je centrom nášho života Boh?**

Pavel Cerovský
kaplán PE-mesto

Vítame a d'akujeme ...

Určite každý z nás zaregistroval zmenu, ktorá nastala v našej farnosti od 1. júla 2013. Z poverenia diecézneho biskupa Mons. Mariána Chovanca zmenil svoje doterajšie pôsobisko vdp. dekan Miroslav Baláž a naša farnosť má nového pastiera, vdp. dekana Mons. Vladimíra Farkaša, ktorý už v našej farnosti pôsobil cca 14 rokov.

Naši kňazi odpovedali na Kristovo volanie do kňazstva a denne odpovedajú na výzvu Krista „Nasleduj ma!“. Je to nádherná úloha, dar života Bohu a človeku. Obaja kňazi zažívajú skúsenosť Kristovej lásky k nemu a chcú ju šíriť ďalej. Zapálený pre Krista znamená, že denne prenikajú do tajomstva svojho povolania, každodenne svojím osobným životom nasledujú Krista.

Spoznali, že Ježiš je živý, stal sa človekom, prišiel na Zem, aby hovoril o Božej láske pre všetkých, obetoval svoj život pre nás, aby sme mali život večný. Kňazi patria Bohu, aby pokračovali v poslaní Krista Vykupiteľa, plní milosrdenstva pre hrievníkov. Idú tam, kam ich pošle otec biskup, aby sa starali o ľudí, ich šťastie, pokoj a radosť pre večný život, ktorý nám daroval Kristus. Sú pastiermi stáda podľa obrazu Krista, ktorý vedie svoje zverené ovečky do

neba, do Otcovho príbytku, ktorý pozná svoje ovce, vedie ich, stará sa o ne, kŕmi ich. Ide a hľadá stratenú ovcu a je pripravený dať aj svoj život za ňu. Rozdávajú Krista v Eucharistii, keď ohlasujú jeho Slovo, keď navštevujú chorých, zomierajúcich, tých, ktorí sú na okraji spoločnosti. Rozdávajú to, čo prijali. Kňazi žijú z dôvernosti s Ježišom, z osobného vzťahu, ktorý nachádzajú v

modlitbe, vo Sviatosti Oltárnej a tiež vo sviatosti pokánia. Vo všetkom, čo robia je prítomný Kristus. Je „s ním, skrže neho a v ňom“, aby šíril Božiu lásku, ktorá zachraňuje svet.

Obaja kňazi sú pre nás všetkých veriacich príkladom úzkeho súžitia s Kristom, obetavosti, vytrvalosti, neochvejnosti vo viere a v konaní dobra.

P. dekanovi Miroslavovi Balážovi d'akujeme za všetko - za duchovné ako i hmotné dobrá počas jeho trojročnej pastoračnej služby u nás. Ďakujeme mu, že sa s elánom a horlivosťou pustil do nelahkej úlohy rekonštrukcie fary, ktorá vyžadovala uplatniť talenty, ktoré dostal od Boha. Všetci farníci mu vyprosujeme na novom pôsobisku veľa milostí Ducha Svätého v jeho službe a nech ho Pán odplatí za všetko, čo pre nás urobil.

P. dekanu Mons. Vladimíra Farkaša
 srdečne vítame v našej farnosti, vyprosujeme mu hojnosť Božích milostí a ochrany Matky Božej.
 Nech vedený Duchom Svätým pokračuje v načatom diele v našej farnosti, kde mu každý jeden z nás budeme s ochotou pomáhať. Nech ako dobrý pastiersa stará o naše duše, aby sme bezpečne mohli raz prísť do nebeského kráľovstva.

Pán Ježiš si za svojich učeníkov vybral prevažne rybárov. Prečo práve ich?

Rybár nepozná svoju cestu po mori a pastier nechodí iba vychodenými cestičkami. Rybár nevie, kam ho vietor zaženie, a preto ide vždy inou cestou. Cestou toho, ktorý aj po mori cestu vymeral. **Cestou hľadania Božích plánov.**

A j n a š i kň a z i
 odpovedali v rozhovore s Pánom slovami žalmu:
„Ukáž mi, Pane, svoje cesty a pouč ma o svojich chodníkoch...“

redakčná rada

70. výročie kostola

Každý veriaci rodák nášho mesta by mal poznať história vzniku nielen svojho rodiska, ale aj chrámu. Naše mesto Baťovany (neskôr Partizánske) vzniklo doslova na zelenej lúke, ktorého vyvrcholením myšlienky urbanistického návrhu bola dominanta námestia - kostol.

Do Baťovej školy práce prichádzali kňazi - administrátor Emil Ondrik a farár Ján Kuchár vyučovať náboženstvo. Až 1. júla 1941 bol za exponovaného správcu do Baťovian v šimonovianskej farnosti pridelený Belo Šuman-Hreblay, bývalý riaditeľ katolíckej tlačovej kancelárie v Bratislave, ktorý dostał úlohu starať sa o duševné potreby rímskokatolíckych veriacich osady Baťovany. V tom istom roku sa duchovná správa v Baťovanoch vyňala z jurisdikcie šimonovianskeho farára bez toho, aby bolo treba farnosť formálne rozdeliť. Baťovany boli novovzniknutou osadou a utvorením samostatnej duchovnej správy v nej sa pôvodná farnosť a ani počet

duší v nej nezmenšili. Baťoviansky farár mal viest' samostatné matriky s označením „domicilia Baťovany“. Názov farnosti znel: Expozitúra rím.-kat. farského úradu v Baťovanoch.

Už v roku 1941, pri menovaní duchovného správcu Jána Hullu, sa píše, že v Baťovanoch bude vybudovaný nový kostol a fara. Firma Baťa podporovala stavbu kostolov v Baťovanoch. Pôvodne mali byť postavené dva provizórne kostoly - rímskokatolícky a evanjelický a.v. Náklady

ZAUJALO NÁS

na obidva predstavovali sumu 85.000,- Ks. Obidva kostoly mali byť vyhotovené z materiálu zbúranej nočľahárne pri tovární. Stavba bola dokončená 15. mája 1944 a o štyri dni neskôr dostala povolenie na užívanie. Z pôvodných plánov sa uskutočnila len stavba provizórneho dreveného kostolíka, ktoré realizovalo stavebné oddelenie firmy Baťa. Okrem miestnosti, kde boli bohoslužby, tu bola ešte sakristia, skladisko pre náradie a zádverie.

Na žiadosť rehoľných sestier Kongregácie dcér Božského Vykupiteľa, ktoré pôsobili v šimonovianskej nemocnici od roku 1943, bola v ich dome v roku 1946 zriadená poloverejná kaplnka. Bol v nej

umiestnený oltárny kameň s relikviami. Sv. omše boli iba vo všedné dni, viedol ich dekan zo Šimonovian Ján Kuchárik. Ešte v roku 1946 si sestry pre svoju kaplnku zadovážili krížovú cestu. Osud rehoľných sestier poznamenala likvidačná akcia „R“ namierená proti ženským reholiam v auguste 1950.

Stavbu kostola v Baťovanoch-Šimonovanoch začal farár Ján Hull. Baťovaný boli v tom čase expozitúrou šimonovianskej farnosti. Pôvodne mal byť kostol zasvätený sv. Tomášovi apoštolovi a mal tak pripomínať slávneho zakladateľa mesta Tomáša Baťu. Firma Baťa uč. spol. darovala v roku 1942 na jeho stavbu 500

tisíc Ks a prisľúbila aj príspevky za zamestnancov v sume 450 tisíc korún ročne. Pozemok pod kostolom, ktorý vlastnila firma, prenajala cirkevnnej obci za symbolickú jednu korunu. Celkovo mala byť zastavaná plocha 508 m² s kapacitou okolo 1500 ľudí. Keď sa pôvodný zámer - postaviť kostol do Vianoc - nevydaril a stavba nepokračovala podľa plánu, firma umožnila prepracovanie pôvodných plánov kostola Ing. Vladimírovi Karfíkovi, významnému slovenskému architektovi, ktorý v rokoch 1930-1946 pracoval ako vedúci architekt vo firme Baťa. Firma Baťa odmietla byť stavebníkom kostola. Stalasa ním cirkevná obec. Stavebné oddelenie však uskutočňovalo nad stavbou dozor. Základný kameň bol slávnostne posvätený 8. júla 1943 za účasti vtedajšieho prezidenta republiky Dr. Jozefa Tisa a biskupa Dr. Andreja Škrábika z Banskej Bystrice, ktorý vo svojej kázni vzdal hold „geniálnemu duchu Tomáša Baťu“. Zlá hospodárska situácia po vojne skomplikovala dostavbu kostola. Farár Ján Hull stavbu kostola nedokončil, lebo v septembri 1945 sa stal kaplánom v Kláštore pod Znievom. V roku 1946 firma Baťa oznámila cirkevnnej obci, že kvôli rozsiahlemu dvojročnému budovateľskému plánu nemohla do plánu zahrnúť dostavbu kostola. Železo a stavebný materiál boli iba na prídel. Rím. kat. cirkevná obec v Baťovanoch sa preto rozhodla predávať v septembri 1947 v Mariánke 5-korunové tehličky na podporu stavby kostola. Kostol Božského Srdca v Partizánskom (Baťovanoch) bol postavený v roku 1949.

Dňa 22. mája 1949 boli vysvätené kostolné zvony, ktoré sa mali používať iba pri bohoslužbách. Slávnostný program posviacky nového kostola organizátori

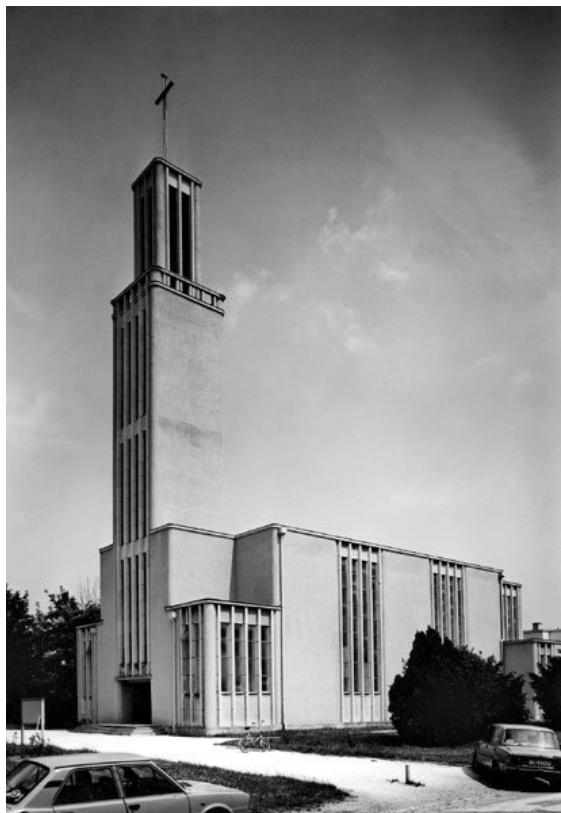

pripravili na 25.-26. mája 1949. Pontifikálnu omšu mal viesť biskup Andrej Škrábk. Okrem dramatickej družiny závodného klubu plánovali aj vystúpenie miestneho speváckeho zboru, orchestra a viacerých koncertných umelcov, sprevádzaných novým Riegravým organom. Kvôli veľkým prekážkam svetskej moci a zásahu ľudových milícií nebol kostol legálne konsekrovaný.

Plagáty pozývajúce na slávnosť boli postřhané a medzi ľuďmi sa rozširovali letáky vyzývajúce k neúčasti na vysviacke. Z poverenia banskobystrického biskupa ho napokon 25. júna 1949 vysvätil miestny farár Matej Zaťko za prítomnosti rehoľných sestier a miništrantov. Oficiálne bol kostol vysvätený 2. septembra 1989 biskupom Jozefom Ferancom. Slávostne bolo dodatočne vydaným dekréтом z 1. júla 1993 potvrdené toto vysvätenie až pri príležitosti osláv 50. výročia vzniku kostola.

Od roku 1943 sa stavala aj fara, ktorá však nikdy neslúžila svojmu účelu, lebo to komunistická moc nedovolila. Zdala sa im príliš veľká pre sídlo rímskokatolíckej cirkvi. Duchovní správcovia bývali najskôr v miestnom hoteli, kde bolo dočasne aj sídlo fary a do roku 1973 v nájomných bytoch. Zriadenie fary v Baťovanoch požadovalo Banskoobystrické biskupstvo už v roku 1948. Spor o pôvodnú farskú budovu pokračoval. V roku 1954 ju ONV v Partizánskom bez náhrady vyvlastnil. Najskôr v nej umiestnili III. materskú školu a v roku 1968 ľudovú školu umenia. V tom istom roku bol farskému úradu hospodárskou zmluvou pridelený rodinný dom na Moyzesovej ulici, ktorý mal slúžiť ako fara. Farský úrad túto ponuku neprijal, lebo dom bol typickou

obytnou budovou príliš vzdialenou od kostola. Až na jar roku 1969 bol udelený štátny súhlas na postavenie novej farskej budovy, ktorá je situovaná juhovýchodným smerom od kostola na nábrežie rieky Nitry. Faru postavili veriaci z vlastných prostriedkov a za prispenia darov zo zahraničia, bez štátnej podpory. Dokončili ju v roku 1973.

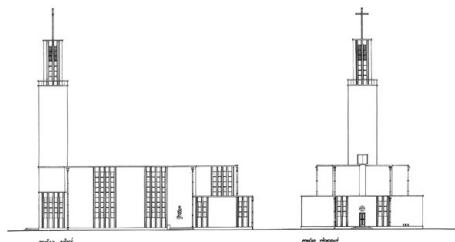

Zdroj: J. Vladár a E. Wiedermann - Partizánske, staré a nové epochy

Architektúra kostola

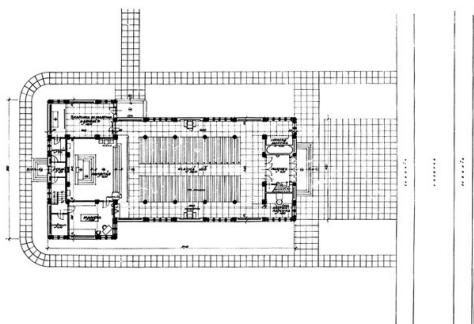
Pôvodný návrh kostola pochádza z roku 1937, ktorý Karfík navrhol do moravského mesta Baťov (dnešné Otrokovice). Kostol neboli realizovaný, ale jeho návrh neskôr poslúžil pri výstavbe najveľkolepejšej stavby námestia v Partizánskom. Návrh na kostol v Partizánskom sa jemne odlišuje od pôvodnému návrhu, vzhľadom k tomu, že sa nachádza v inej lokalite a od pôvodného plánu ubehlo už 10 rokov. Najvýraznejšia zmena je vo veľkosti kostola. Oproti pôvodnému návrhu je realizovaný kostol o 10 metrov kratší. K zmene došlo aj v rozmeroch skeletového modulu. Pôvodný návrh mal rozmery 9020x6150 mm, v realizačnom projekte je už modul upravený na rozmer 9900x4500 mm. Odvíjajúc od toho sa zmenili aj proporcie ostatných priestorov.

Karfík kostol Božského Srdca Ježišovho projektovať v roku 1942 a umiestnil do veľkého mestského parku ako dominantu spoločenského priestoru námestia.

Komunistickému režimu tátu dominantu nevyhovovala, preto dal postaviť výškový obytný dom, ktorý dnes kostol pri pohľade z priestoru

námestia zakrýva. Architektúre kostola to však nijako neublížilo. Kostol má všetky znaky zlínской architektúry. Karfíkovi, ktorý robil kostol už ako svoju

diplomovú prácu v roku 1924 v Prahe, bola táto problematika blízka. Kostol v Partizánskom však chápal ako dominantu, preto vytvoril výraznú vežu zvonice pred vstupom (nerealizované, žiaľ, ostali navrhnuté hodiny) tak, aby ovládol priestor námestia. Stredná loď má šírku 9 m, bočné lode sú široké iba 3 m. Stípy skeletu sú, samozrejme, okrúhle. Obložené sú remienkovým obkladom a majú pozoruhodný dizajnérsky detail - osvetlenie neónom vo forme vysokého štíhleho kríza.

V interiéri tiež upúta betónový „kazetový“ strop a výtvarné diela, ktorých autorom je Tibor Bártfay. Oltár s dvanástimi apoštolmi, hlavná socha Krista či krížová cesta sú v bielej farbe a sú svedectvom talentu a pracovitosti vtedy ešte mladého majstra, ktorý sa v tom čase vrátil zo študijného pobytu v Ríme. Stavba kostola bola cez vojnu prerušená a dokončená až v roku 1947.

Stala sa príkladom racionalistickej architektúry, v ktorej sa uplatnili základné postuláty baťovskej architektúry - unifikácia a štandardizácia prvkov, vysoká hospodárnosť a dobrá prevádzka. Pri návštevách zahraničných architektov, zaujímajúcich sa o fenomén zlínskej architektúry a urbanizmus, je práve z veže kostola najlepší výhľad na Partizánske - záhradné továrenské mesto firmy Baťa.

8. júla 1943 sa vykonal posviac a uloženie základného kameňa banskobystrickým biskupom Andrejom Škrábikom v prítomnosti prezidenta Jozefa Tisa. 11. augusta 1944 stavebné oddelenie firmy Baťa začalo na stavbe intenzívne pracovať. Ešte ten istý rok bolo oznamené, že stavba kostola nebola pojatá do dvojročného

budovateľského plánu. Na ukončenie prác bolo potrebných asi 3 milióny korún. Nedostatok finančných prostriedkov stavbu kostola skomplikoval, spomalil a napokon do mája 1947 i zastavil. Následne sa zdrojom finančných prostriedkov na dostavbu kostola stali pravidelné nedelné zbierky, najmä medzi zamestnancami firmy Baťa.

Štyri zvony kostola sú zasvätené sv. Jozefovi, sv. Štefanovi, sv. Antonovi a Panne Márii. Zvony vyrobil a dodal závod Kovolit.

Organ kostola vyrobili a inštalovali Továrny na piana a varhany. Organ je typu OPUS so 44 hrajúcimi regisrami, trojmanuálový s pedálmi, elektropneumatickej sústavy.

Vykurovanie kostola bolo v projekte navrhované ako teplovzdušné s

klimatizáciou, z kotelne umiestnenej v suteréne chrámu. Kotel však dodaný neboli. Vykurovanie je elektrické, teplovzdušné kanály vedú pod podlahou a vyúsťujú v stenách.

Nosné piliere v lodi chrámu, podlaha, oltár, kríž na čelnej stene a všetky ostatné obloženia sú vyrobené z tuhárskeho mramoru. Rovnako je obložený i obetný stôl. Kostolné lavice, spovednice a nábytok z dreva vyrobili a inštalovali stolárske dielne firmy Baťa v Pravenci.

Hlavný sieňový obradný priestor má 270 miest na sedenie a svetlú výšku 9,9m. Do 43m veže sa vinie subtílné oceľové schodisko, ktoré ústí v priestore zvonov. Odtiaľ je prístupná úzka exteriérová ochodza s unikátnym výhľadom na celé mesto. Hlavný obradný priestor chrámu dopĺňa na východe presbytérium lemované sakristiou, obslužnými miestnosťami a oratóriom. Kaplnka s krstiteľnicou je realizovaná na ľavej strane hlavného vstupu. Vo vnútornom jednoloďovom priestore kostola má dominantné postavenie osem stĺpov s kruhovým prierezom obložených ružovkastým umelým mramorom, rámová konštrukcia stropu a charakteristické vertikálne rastrovanie vysokých okien na bokoch lode. Interiér kostola je vybavený striedmo, nie však lacno. Použité materiály sú omietka, dlažba kombinovaná z mramorových úlomkov a terazza, hliník, opaxitové sklo, neónové svietidlá.

Celý interiér kostola, ústrednú postavu Ježiša Krista, sošky apoštolov,

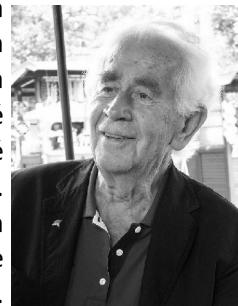
14 zastavení krízovej cesty, reliéfy sv. rodiny a snímanie z kríža, Kristus v hrobe, znaky evanjelistov nad vchodom do kostola ako aj socha Panny Márie v lurskej jaskyni sú dielom sochára Tibora Bártfaya.

Realizovaná škála osvetľovacích telies predstihla n a v r h o v a n é k o n v e n č n é nástenné lampy. Základom všetkých svietidiel je neónová trubica.

Jednoduché hliníkové trubice sú umiestnené v hliníkových rímsach pod nástennými reliéfmi i v portáli presbytéria. V rímske kazateľnice osadili zakrivené trubice kopírujúce jej oválny tvar. V dennej kaplnke tvoria trubice na strope éterický štvoramenný útvar. Z neónových trubíc sú vyhotovené aj popartované kríže na stípoch hlavnej lode. Priznané nitovanie hliníkových prvkov ešte posilňuje technický ráz osvetlenia.

Použitá literatúra:

- Dulla, M. - Moravčíková, H.: *Architektúra Slovenska v 20. storočí*. Bratislava, Slovart, 2002, s. 119, 407.
Dulla, M.: *Slovenská architektúra od Jurkoviča po dnešok*. Bratislava, Perfekt, 2007, s. 111.
Moravčíková, H.: *Baťovany-Partizánske: vzorné slovenské priemyselné mesto*. In: Architektúra & Urbanizmus, roč. 37 (2003), č. 3/4, s. 133-135.

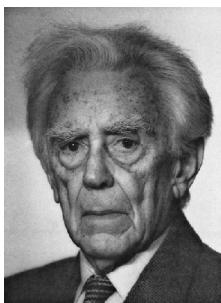

Tibor Bártfay

Vladimír Karfík (1901-1996)

Nazval som ho architektom dvadsiateho storočia, ktoré prežil takmer celé. Patrí k najznámejším a najvýraznejším osobnostiam česko-slovenskej architektúry.

Narodil sa na Idriji (Juhoslávia), vyštudoval v Prahe a pôsobil na viacerých miestach vo svete. Ako mladý architekt pracoval u

Le Corbusiera v Paríži, potom v

Chicagu a neskôr v ateliéri najslávnejšieho amerického architekta F. L. Wrighta. Od roku 1930 až do znárodenia sa stal vedúcim architektom Baťovej zlinskej stavebnej kancelárie. V roku 1947 sa stal profesorom novozaloženej Fakulty architektúry v Bratislave. V roku 1971 musel zo školy odísť, pracoval na URBIONE a v období 1978-1982 prednášal na University of Malta v La Vallete. V roku 1984 sa stal čestným členom Amerického inštitútu urbanistov. V zlinskej kancelárii navrhol množstvo pozoruhodných Baťových stavieb - domy služieb, obchodné domy, spoločenské domy, školy, internáty, mnohé typy známych baťovských rodinných domov, kostoly, ale najmä slávnu sedemnásťposchodovú administratívnu budovu s výťahom - kanceláriou pre šéfa firmy. Podieľal sa na výstavbe viacerých Baťových továrenských miest vrátane Svitu a Partizánskeho na Slovensku. Po roku

1950 projektovať najmä na Slovensku, napríklad Chemickú fakultu v Bratislave, Vysokú školu ekonomickú a Farmaceutickú fakultu UK, obytné domy, Dynamit - Nobel, kolónie Biely kríž a Vistra, prvý panelový dom v Bratislave (1953), Výskumný ústav automatizácie a mechanizácie v Novom Meste nad Váhom. Projektoval aj na Malte a v Brne.

Text: prof. Štefan Slachta

Foto: Rajmund Müller

Socha ako v Riu

Brazílske Rio de Janeiro má sochu Krista s roztahnutými rukami, Partizánske má zase Bártfayovho trojmetrového Krista s rozpaženými rukami na mramorovom kríži v Kostole Božského Srdca Ježišovho. Významný umelec ako poctu za svoje dielo dostal od mesta čestné občianstvo a ešte mu aj v Baťovke vyrobili topánky na mieru.

Veriaci v tomto chráme v tichosti modlitby upierajú zrak na najväčší ústredný monument v kostole. Sochu Pána Ježiša s rozopäťmi rukami a s vykročeným krokom ku každému človeku, ktorý hľadá Boha s čistým srdcom. Ak by mohla trojmetrová socha Ježiša Krista rozprávať, určite by vypovedala o prosbách, nádeji, pokore, žiali, smútku, radosti i bolesti. Aj to je poslaním diela, ktoré zasväcuje umelec Božiemu chrámu. Známu sochu Ježiša Krista národný umelec Tibor Bártfay vytvoril ako svoju vôbec prvú prácu ešte počas štúdií v Prahe.

Rímskokatolícky Kostol Božského Srdca Ježišovho v centre Partizánskeho

ZAUJALO NÁS

bol a je považovaný za najveľkolepejšiu stavbu námostia vybudovaného v rokoch 1943 až 1949. V bývalých Baťovanoch sa tak dokončilo dielo zlínskeho architekta Vladimíra Karfíka. Zaujímavosťou je, že pôvodné návrhy vraj počítali skôr s maliarskou výzdobou, v realizácii sa však známy architekt obrátil na vtedy mladého tridsaťročného študenta Tibora Bártfaya. „Ešte som študoval, keď v Baťovanoch, dnešnom Partizánskom, práve dokončili kostol a jeho projektant, profesor Karfík, ma oslovil a poveril jeho výtvarným dotvorením. Mala tam byť trojmetrová socha Krista ako ústredná

plastika, reliéfy Snímanie z kríža a Svätá rodina, dvanásť figúr svätých apoštolov a reliéfy Via dolorosa (krížová cesta). Neveril som vlastným ušiam, to všetko som mal vytvoriť ja sám a pritom ešte študovať,“ povedal o svojej prvej práci známy umelec Tibor Bártfay. Tvorba interiéru mu trvala dva a pol roka a sám umelec ju považuje za najťažšiu a výtvarne najrozisiahlejšiu v jeho tvorbe. Dielo s náboženskou tematikou mu počas minulého režimu viackrát vyčítali, ale kostol i jeho práce ostali neporušené.

prevzaté, zdroj internet

Pútnický zájazd do Ríma

Klub kresťanských seniorov Partizánske-mesto v rámci svojho programu usporiadal pútnický zájazd do Ríma. Zájazd sa uskutočnil v roku viery a v roku sv. Cyrila a Metoda 23.-27.6.2013 s finančnou podporou mesta Partizánske.

Pútnici okrem plánovaného programu navštívili mesto Assisi, rodisko sv. Františka, nakoľko v pondelok 24.6.2013 bol v Ríme vyhlásený štrajk. Navštíviť mesto sv. Františka a sv. Kláry je určite pre každého pútnika nevšedný zážitok. Aj na všetkých našich pútnikoch zanechala táto návšteva hlboký dojem. Počas zhruba deviatich hodín, ktoré sme v Assisi strávili sme sa zúčastnili sv. omše, ktorú odslúžil vdp. Marián Mlynár, správca farnosti Horná Ždaňa, ktorý nás na tejto púti sprevádzal. Následne sme

navštívili miesto, kde stál rodný dom sv. Františka. Na tomto mieste je postavený kostol, v ktorom je umiestnené domáce väzenie Františka, v ktorom ho väznil jeho otec, keď sa František rozhodol žiť v chudobe, v jednoduchosti podľa vzoru Pána Ježiša. Ďalej sme navštívili chrám Porciunkuly, kostol sv. Kláry - spoločníčky sv. Františka a tiež Baziliku, kde boli v roku 1986 zhromaždení zástupcovia všetkých svetových náboženstiev na modlitbách za pokoj vo svete, ktorú zvolal a zorganizoval blahoslavený pápež Ján Pavol II. Po tomto nevšednom zážitku sme sa vydali do večného mesta, do sídla kresťanstva, do Ríma. Hovorí sa, že všetky cesty vedú do Ríma. My sme sa po jednej z nich vydali a prišli sme asi okolo 18,00 hod. do ubytovne k pátronom saleziánom na Via Tiburtina. V utorok 25.6. sme

postupne navštívili a prezreli si Baziliku sv. Petra, sv. Jána v Lateráne, Panteón, Coloseum, Fontánu de Trevi a Španieiske námestie s nezabudnuteľnými schodami, Baziliku Santa Maria Magiore a chrám sv. Heleny. Sv. omšu sme pútnici mali v chráme sv. Petra v okovách, ktorú celebroval náš vdp. Mlynárik. Bol to trochu ťažší deň, hlavne čo sa týka presunov, ale vďaka Pánu Bohu sme to všetci zvládli. Veď taká je púť. V stredu 26.6. po rannej sv. omši u pátrov saleziánov, kde sme boli ubytovaní, sme sa metrom prepravili do Vatikánu na Námestie sv. Petra, kde sme boli účastní na generálnej audiencii Sv. Otca Františka. Na miestach, kde sa tiesnilo viac ako stotisíc ľudí - pútnikov z Európy, Ázie, Afriky a snáď aj z ďalších kútov sveta, to bol pre všetkých nás nevšedný zážitok a vrchol tohto pútnického zájazdu. Vďaka, Pane, za tento ozaj nezabudnuteľný zážitok! Po skončení audiencie sme navštívili Kapitol s nádhernou vyhliadkou na Rím. Potom sme sa vydali na jeden zo skvostov architektúry - do Baziliky sv. Pavla za hradbami. Človek musí s úžasom hľadieť na tú nádheru, ktorá je oslavou trojjediného Boha a ľudského ducha. Ťažko sa to dá opísati, to musí človek jednoducho vidieť. Po prehliadke jednej z pápežských baziliík sme sa metrom prepravili do ubytovne, odkiaľ sme sa

vydali pod ochranou Matky Božej, anjelov strážnych a nebeského Otca na spiatočnú cestu domov. Do Partizánskeho sme dorazili cez Žarnovicu a Hornú Ves vo štvrtok 27.6. okolo obeda šťastní, zdraví a plní zážitkov z tejto nevšednej a krásnej cesty.

Touto cestou chcem poďakovať všetkým, ktorí prispeli k tomuto pútnickému zájazdu. Pánu farárovi Mlynárikovi za sv. omše, ranné chvály, vešpery, duchovné zamyslenia, za fundovaný výklad počas prehliadky

Ríma či Assisi. Chcem poďakovať tiež pánu MUDr. Nikolénemu, že nás sprevádzal a staral sa o naše zdravie počas zájazdu. Mali sme dvoch výborných šoférov zo SAD - pána Cyrila Dubinu a Jozefa Gracha, ktorí nás bezpečne dovezli domov. Vďaka patrí mestu Partizánske za finančnú pomoc, ale hlavne nebeskému Otcovi a Matke Božej, že sme sa všetci vrátili domov zdraví, plní dojmov a zážitkov.

Vďaka ti, Pane, za všetko!

Stanislav Husár
predseda Klubu kresťanských seniorov
Partizánske - mesto, účastník zájazdu

Po Bohu žízni moja duša, po Bohu živom (Ž 42,3)

Čas horúceho leta. Každý sme týždne horúčav prežívali v pote tváre 24 hodín denne. Plnými dúškami sme uhášali smäď, schladzovali sa, hoci len pre chvíľku osvieženia.

Je aj iný smäď, náročnejší. Smäď duše.

Sú mnohí, čo týmto „procesom“ (niekedy si ho zaviníme sami), nazývaný tiež vyhorenie, vyprahlosť, duchovná suchota či depresia, už prešli, mnohí to prežívajú, a mnohí nevedia, o čo ide. Len ľažko pochopí týchto ľudí ten, čo tým neprešíel.

Tí, čo majú ľaživé skúsenosti, vedia, že to nie sú prechádzky ružovým sadom. Jednou z toľkých príčin „vhupnutia“ do stavu bezútešnosti sú nevyriešené alebo obnovené citové zranenia v rodine, od iných ľudí. Impulzom býva úmrtie v rodine, kedy pozostalý zväčša prichádza do stavu sebahodnotenia voči zomrelému, otázkami výčtieku typu - čo som mohol urobiť, čo som nemal. Slabosť duše príde často pri duchovnom obrátení, v milosti hlbšieho poznania svojich hriechov. Môže priviesť človeka k sebaobviňovaniu, niekedy až k odsúdeniu vlastného života. Je to len krôčik k hriechu pýchy: -JA som tento, tieto hriechy urobil? - Pýcha môže kľubko našich dní života poriadne zamotať aj na dlhý čas. Hoci boli hriechy sviatostne vyznané a odpustnené.

Podvolíme sa veľmi ľahko smútku, bezútešnosti, víru nechcených myšlienok, ktoré sa tak namnožujú, že čím viac ich chceme zahnáť, tým viac nás len oslabujú a majú v hrsti! Pamäťajme, nepriateľ viery číha na každého, no slabého, nebdelého z polovice už má. A začne vnútorné „pekel“. Únik hľadáme v riešení nikam nejst', s nikým nebyť, nič nerobiť, zatiahnuť žalúzie ... Pretože, oveľa ľažie je premáhať sa v oblasti duchovna, či pred inými a tváriť sa, že všetko je v poriadku.

S pomocou Božou písem tieto slová najmä tým, ktorí sú zo seba unavení, ktorí prežívajú silné, nepríjemné chvíle. Pri prechádzaní tunelom čierňavou tmy na konci vždy uzrieme

svetlo, ktoré netreplivo očakávame. Všetko má naozaj svoj čas. Pán Boh je večný, milosrdný, nenútenej. Môže dať v okamihu všetko do poriadku. Čaká, kedy Mu to dovolíme a v pokore zanecháme tenký ľad našich povahových vlastností a návykov nám vyhovujúcim. Keď pokušiteľ vystrelí na nás šíp úzkosti, strachu, návnad, zanechajme razom boj so sebou a MOCNE sa privíme k Ježišovmu srdcu a k Matke Božej. Je to bolestné, plné sŕz, útecha je však istá. Nejde ale len o útechu. Útechu dočasnú. Je veľa svätcov, ktorí nabádajú vyprázdníť svoje srdce, aby mohlo dôjsť Pánovo požehnanie. Tak neradi sa vzdávame seba, sme presýtení sebou, zbytočnosťami, ktoré si držíme a zahodiť - v žiadnom prípade! Je viac než nutné veľa prosiť o pokoru, jednoduchosť dieťaťa, o kreatívnu spoluprácu s Duchom Svätým.

Sv. Alfonz z Liguori (sám nesúci kríž úzkostí) píše, že Boh nám tento kríž posielal niekedy aj preto, aby sme sa vyhýbali príležitosti k hriechu, aby sme sa stali pokornejšími a celú dôveru vložili do Božej dobroty.

Za žiadnych okolností neodídme z našej púste radosťou Boha. V tomto období bôlu je pre nás najdôležitejšie Božie slovo, časté sviatosti zmierenia, sv. omše s prijímaním Eucharistie, napriek silnému pocitu nehodnosti. Je tiež dôležité nezakopávať svoje talenty, vlohy, a i keď malou službou, pomôžme iným. Aj keď je nechuť a nálada na bode mrazu. PÁN DÁ SILU! Božia sila, pomoc Matky je na pútnických miestach, v absolvovaní duchovných cvičení, dostupné sú charizmatické obnovy, chvály Pánovi po sv. omši vo farnostach, atď.

Keď budeme vytrvalo hľadať pomoc, silu v Bohu a menej v ľuďoch a v sebe, naozaj čaká na nás deň, keď nás Pán vyzbrojí premocť horkosť dní a vymaniť sa z nich, nedusiť sa, ale dýchať. V slobode Božieho dieťaťa!

„Ja som sice biedny a úbohý, no Pán sa stará o mňa. Ty si moja pomoc a oslobođiteľ, Bože môj, nemeškaj.“ (Ž 40,18)

Spracovala V. Malíková

Prímeštiský detský tábor

V prvý augustový deň fara v Partizánskom ožila. Do jej priestorov totiž prišlo 35 detí a 17 animátorov začínať atmosféru letných olympijských hier.

Úvodný slávnostný ceremoniál už neabsolvovali ako jednotlivci, ale ako tímy odvážnych športovcov: Happyland, Šmolkovia, GreenLand a Dračie srdce. Po oficiálnom zapálení ohňa, vztýčení vlajok a prezentovaní skupiniek pomocou pokriku sa pustili do zdolávania rôznych súťažných disciplín. Každý deň sa začal spoločnou táborovou hymnou, po ktorej sa deti ocitli vždy na inom svetadieli, dozvedeli sa oňom veľa zaujímavostí a vyskúšali si tamojšie športy. V Európe ich čakali typické športy ako hokej, či futbal, no vyskúšali si aj bowling, v Amerike ich čakal americký futbal, basketbal, bejzbol. V Ázii sa ráno vystriedali na rozličných tvorivých dielňach, z ktorých si mali možnosť vziať domov peknú pamiatku. Vyskúšali si však aj to, aké je to ľahko s čínskymi paličkami, prekladať niečo z cudzieho jazyka a obstatť v boji proti mocnému ázijskému monzúnu. Afrika ich naučila, ako ľahko sa nosí voda, určuje správny smer, behá cez rôzne prekážky a ako sa strieľa z luku.

Posledný deň, počas výletu spojeného s opekačkou, deti preskúmali Austráliu. Na chvíľu sa premenili na klokanov, strieľali vodnou pištoľou, utekali pred zúrivým psom, chlapci si vyskúšali pílenie dreva a všetci sa spoločne ocitli v úlohe zlatokopov, ktorí pomocou indiánov hľadajú poklad. Nakoniec sa im to podarilo a po jeho otvorení ich čakalo veľa vecných cien, sladkostí a za pekné umiestnenia aj medaily.

Skutočným pokladom celého tábora však boli oni sami, ich odhadlanosť bojovať, prekonať samého seba, no najmä súdržnosť s druhými, duch spolupatričnosti a sila priateľstva.

Dida ☺

Pútnik Božieho milosrdenstva

číslo 7/2013

XI. ročník

Už 449 rokov putuje
náš národ k Sedembolestnej
Panne Márii do Šaštína

Národná púť k Sedembolestnej Panne Márii

Šaštín 15. 9. 2013

Piatok 13. septembra

Úvodný program púte

18.00 sv. omša vdp. Anton Ďatelinka, kaplán Zlín
Morava
19.00 Otváracia modlitba s stretnutím spoločenstva
Modlitby za kľúčov. Hosťami bude: zbor FiloTe
(Talca učenicia) a vdp. Anton Ďatelinka.

Sobota 14. septembra

Mládežnícky program - Agapé:

(Účinkujúci na koncerte je skautská daja – miskar pre charitu)
17.30 posk. ruženie
18.00 diskuse s Mons J. Hal'kom † 19.00 sv. omša
20.00 koncert na nádvorí - P6
21.00 koncert na nádvorí - Timothy
22.15 divadlo Príchom sv. Cyrila a Metoda na Veľkú
Morava - Esuliši

Poľnočia sv. omša (novokňaz), po nej agapé na nádvorí

Stretnutie parvátske, Šuzemskoreni Patria Mária, pravidelné ročné
sústredenia rovnomenného zväzu. Bôske potešenie.

Bližšie informácie na www.budilka.sk.

Nedelja 15. septembra

Slavnosť Sedembolestnej Panne Márie

Sv. omša o 7.00 a 8.00

Pomštikálna sv. omša o 10.30. Hlavný celebrant
a kazateľ otec arcibiskup svätsky Cyril Vasil',
sekretár Kongregácie pre východné cirkeľ
v Ríme.

Akatist k Bohorodičke o 14.00 s požehnaním pôtnícos.

Pondelok 16. septembra

Púť chorých a seniorov:

Sv. omša o 7.00 a 8.00

Pomštikálna sv. omša o 10.00. Hlavný celebrant
a kazateľ otec biskup Dominik Tóth.

Požehnanie pôtnícos na cestu domov o 13.00.

Požehnanie k vstupnej zberiarke - sposol - počas odjídu pôna.

Na konciu pôf. vystupí Železniční spoločnosť Slovensko riečne železnice
Vás, ktorí zoznam ajdote na www.budilka.sk.

Vydáva: Rimskokatolícky farský úrad v Partizánskom. Adresa: Rimskokatolícky farský úrad, Nám. SNP 949/20, 958 01 Partizánske, tel.: 038/749 2033, Internet: www.batfara.sk, e-mail: pe.mesto@fara.sk
Šéfredaktor: Klaudia Zábojníková. Redaktori: P. Andacký, A. Bezákova, M. Turek, B. Laurinec, R. Račáková.
Grafické spracovanie: R. Dobrotka. Jazyková úprava: J. Znášiková. Cirkevný cenzor: Mons. Vladimír Farkaš.
Redakčná rada d'akuje všetkým, ktorí sa na vydanie časopisu podielali. Príspevky do časopisu môžete dať do schránky, priniesť osobne na farský úrad vždy do 14. dňa v mesiaci alebo poslať na e-mail:
putnikbm@zoznam.sk. Redakcia si vyhradzuje právo výberu článkov. Nevyžiadanej príspevky nevraciame.
Tlač: ExpressPrint s.r.o., Partizánske. Tlač registrovaná Okresným úradom v Partizánskom č. 2002/00153.
Cirkevné schválenie: Biskupský úrad v Banskej Bystrici č. 50/99.